

Program Gjøvik SV

Kommunevalgperioden 2023–2027

Innledning	3
Oppvekst	4
Klima og miljø	5
Helse og omsorg	7
Rettferdig fordeling	9
Arbeidsliv og næringspolitikk	10
Integrering og inkludering	12
Kultur, idrett og friluftsliv	13

Innledning

Vi i SV tror på det gode i mennesket og at mennesker best kan løfte sammen. Vi ønsker et samfunn hvor sterkt fellesskap sikrer mest mulig like muligheter for enkeltmennesker med ulike forutsetninger, og rettferdig fordeling av godene. Vi vil derfor at Gjøvik skal være en kommune hvor fellesskapet har ansvar for og kontroll over viktige velferdsoppgaver som barnehage, skole og omsorg. Hver krone som bevilges til velferd fra det offentlige bør gå til å utvikle best mulig velferdstilbud, ikke til profitt for eierne av kommersielle selskaper. Vi er mot at viktige tjenestetilbud skal konkurranseutsettes eller privatiseres. SV vil i stedet arbeide for at tjenestetilbudene innenfor offentlig sektor får bedre rammebetingelser, og dermed sikre enda bedre tjenestekvalitet, innovasjon og utvikling.

SVs idealkommune er en kommune der innbyggerne får realisert sitt potensial og brukt sine ressurser best mulig. Alle trenger et godt velferdstilbud. Gode, trygge og rimelige offentlig tjenester er i tillegg viktige forutsetninger for deltakelse i arbeidslivet. SVs idealkommune er en internasjonal kommune, hvor det drives aktivt arbeid for likestilling og inkludering. Alle skal ha mest mulig like muligheter, uavhengig av kjønn, legning, etnisitet, religion og familiebakgrunn. Gjøvik skal både til lands og til vanns være en foregangskommune for bærekraftige grønne løsninger. Vi ønsker en tillitsreform hvor folk går sammen for å skape bedre velferdsordninger og et levende lokaldemokrati.

Vi vil snu en utvikling med stadig mer kontroll, rapportering, byråkrati og markedstenkning i offentlig sektor. I stedet vil vi oppmuntre til større medvirkning for de som mottar tjenester, og gi mer tid og tillit til de ansatte. Vi vil derfor være lydhøre for organisasjoner som representerer medlemmene i lokale yrkesgrupper og interessegrupper. SVs ideal for folkestyre er en kommune med tillit og nærhet mellom beslutningstakerne og andre innbyggere, med åpne prosesser som gir alle mulighet til å delta i demokratiske prosesser. Som del av dette åpner vi for økt bruk av lokale folkeavstemninger.

SV støtter at Gjøvik kommune består med nåværende grenser, med et godt samarbeid og naboskap til de øvrige kommunene i regionen. Gjøvik SV var motstandere av den udemokratiske tvangssammenslåingen av fylkene Hedmark og Oppland, og ønsket å følge resultatet fra folkeavstemningen i 2022 ved å gjenopprette Oppland fylke og Hedmark fylke. Gjøvik SV vil arbeide for at Gjøvik får sin rettmessige andel av offentlige arbeidsplasser og institusjoner i Innlandet. Vi vil motarbeide en utvikling hvor tyngdepunktet i regionen flyttes innover mot Oslo. Internt i kommunen vår vil vi arbeide for geografisk rettferdighet, og sikre alle lokalsamfunnene et fullverdig tjenestetilbud.

Oppvekst

Mange familier sliter også her Gjøvik. Vi lever i et samfunn med forskjellige mennesker og familiesammensetninger. Dette påvirker barns muligheter gjennom oppveksten. Vi i SV vil jobbe for at alle barn i kommunen får en trygg og god oppvekst. Et av de viktigste tiltakene er å bygge videre på fellesskolen. Vår fellesskole skal se alle elever og sørge for at de foresattes utdanning og bakgrunn får minst mulig betydning. Det er en skole hvor det er fokus på forebyggende arbeid, tilrettelegging og inkludering. Vi ønsker en skole som fanger opp barn som på en eller annen måte holder på å falle utenfor samfunnet, og hvor barn med ulike forutsetninger utvikler mestringsevne og tilhørighet.

Mobbing er et stort problem blant unge i Gjøvik, og mobbingen starter ofte tidlig. Derfor er det viktig at arbeidet med tidlig fokus på mobbing og grensesetting starter alt i barnehagen, og senere videreføres gjennom hele grunnskolen. Det er viktig å snakke om hvert barns grenser og at de samtidig får lære om andres grenser. Dette vil bekjempe mobbing og seksuell trakassering og hjelpe barna å lære om seg selv.

Barnehagen og skolen skal være steder alle familier kan sende ungene sine, uansett økonomi, og være tilgjengelig der folk bor. Barn som vokser opp på Gjøvik, skal ha tilstrekkelige tilbud på ulike fritidsaktiviteter i nærmiljøet sitt. SV var pådrivere for å innføre leksefri skoler i Gjøvik, for å være med å utjevne forskjeller med hvor mye hjelp man kan få hjemme. Vi vil videreutvikle den slik at alle arbeidsoppgaver blir gjort på skolen og styrke SFO-tilbudet.

Gjennom skolegangen skal elevene møte en helsetjeneste som jobber for dem, er på skolen og har tid til elevene. Vi trenger en styrkning av den i alle ledd. I tillegg trenger vi mer fokus på rusproblemer og psykiske helseproblemer. SV vil arbeide for å styrke våre nåværende ungdomsklubber, og utvikle nye arenaer som er attraktive og trygge for ungdom.

Gjøvik SV vil:

- Opprettholde en desentralisert skole og barnehagestruktur, inkludert Redalen, Grande og Lundstein skoler.
- Sikre en best mulig standard på skolebyggene, inkludert en ny ungdomsskole i Vardal.
- Styrke bemanningen gjennom å øke lærertettheten og innføre miljøterapeutstillinger på alle skolene.
- Styrke barnehagene og fokusere på forebyggende arbeid og videreutvikle leksefri skole og SFO-tilbudene.
- Øke ressursene til rusbehandling og psykisk helsehjelp.
- Forsterke Ung i Gjøvik og opprette nye tilbud for unge.

Klima og miljø

SV tar klima- og miljøutfordringene på alvor. Vi skal ta vare på miljøet og det rike naturmangfoldet vårt både av hensyn til naturens egenverdi og for kommende generasjoner. Omstilling til et lavutslippssamfunn bidrar til å løse de globale klima og miljøproblemene, og gir grunnlag både for fornybar næringsutvikling og rike naturopplevelser. Klimautslippene har bare blitt redusert med 12 % i Gjøvik siden 2009 og det er langt fram til målet om være en nullutslippskommune i 2025.

SV vil prioritere kollektivtransport, sykkelveier og gangveier framfor ny veiutbygging i Gjøvik by og i tettstedene. Det er et mål at flest mulig kan bruke sykkel eller gå til jobb, skole og barnehage og i fritiden. Det vil redusere klimautslippene, bidra til redusert luftforurensning og være bra for folkehelsen. Klimaendringene fører til mer intensive og hyppige nedbørsituasjoner med mer overvann, flom og fare for ras og jordskred. Arealbruken vår må bevare naturmangfoldet, bidra til reduserte klimautslipp og sikre god tilpasning til et endret klima. Gjøvik kommune skal i sin virksomhet intensivere arbeidet for reduserte klimautslipp innenfor alle sektorer og omstille Gjøvik til et lavutslippssamfunn.

Gjøvik SV vil:

- Gå inn for sammenkobling av Gjøvikbanen og Dovrebanen snarest mulig, og for å opprette en ny jernbanestasjon på Kallerud.
- Arbeide for at RV4 legges under Gjøvik, og arbeide imot firefelts RV4 til Mjøsbrua. Vi ønsker en mer trafiksikker vei i to eller tre felt, med midtdeler, eller alternativt en tunnelløsning.
- Fortette med boliger og publikumsintensive virksomheter inntil kollektivknutepunkter og i tettstedene, slik som ved skysstasjonen i Gjøvik og i Biri sentrum.
- Redusere bruk av gate- og tomtearealer til parkering, blant annet gjennom utbygging av nye parkeringshus.
- Videreføre sykkelsatsingen i Gjøvik med gode og sammenhengende gang og sykkelveger, og god sykkelparkering i tettstedene.
- Arbeide for gjenoppsettelse av en direkte flybussforbindelse fra Gjøvik til Oslo Lufthavn.
- Revidere og forsterke klimaplanen og klimabudsjettet med tiltak innenfor alle samfunnsområder.
- Lage en plan for sirkulær økonomi.
- Revidere plan for naturmangfold med naturregnskap og naturbudsjett.

- At nye offentlige bygg skal bygges som plussenergibbygg og med lavest mulig energibruk i anleggsfasen.
- Bidra til at det etableres solenergianlegg på offentlige bygg, bedrifter og husholdninger.
- Benytte fjernvarme og fornybar energi ved alle utbygginger i kommunen.
- Ta i bruk flere elektriske biler og sykler i kommunens virksomheter, og bygge flere ladepunkter.
- Øke bruken av tre og klimanøytrale byggematerialer i offentlige bygg.
- Ta vare på arter og naturtyper og unngå naturinngrep som truer naturmangfoldet.
- Etablere arealnøytralitet i kommunen og restaurere ødelagt natur.
- Sikre god vannkvalitet i Mjøsa, Hunnselva og andre vassdrag.
- Sikre naturens evne til å håndtere større vannmengder gjennom fordrøyning i myr og vegetasjon, gode flomveier i bekken og elver, og gode overvannsløsninger i tettstedene.
- Styrke tiltak for økt dyrevelferd.

Helse og omsorg

Å vokse opp i et likestilt samfunn, med små forskjeller og gode sosiale rettigheter, er en av de viktigste suksessfaktorene for et langt liv og en god helse. Den største effekten på folkehelsen får vi om vi forebygger heller enn å reparere. Vi i SV ønsker et sterkt offentlig helsevesen, hvor helsetilbudet man får ikke avhenger av den enkeltes lommebok. Vi trenger alle sammen gode og tilgjengelige helsetjenester når sykdom eller skader rammer.

Befolkningen i vår region blir eldre, og vi overlever sykdommer i langt større grad enn tidligere generasjoner. Helsehjelp til innbyggere som er gamle og preget av sykdom krever høy kompetanse i helsetjenestene. Derfor er tilgangen til helsehjelp viktig, og vi trenger kort vei til fagfolk. Lokalsykehusene behandler de aller fleste sykdommer og skader som kan ramme. Hjerte- og karsykdommer, infeksjoner og kreft er de sykdommene som krever flest menneskeliv. Både kirurgiske og medisinske problemstillinger kan være tidskrisiske og kort vei til sykehuset kan få stor betydning for utfallet. Derfor vil vi slå ring om sykehusstilbudet vårt og jobbe for at det god tilgang til sykehus tjenester for Gjøviks befolkning.

Fastlegen er selve grunnsteinen i helsevesenet. Alle trenger fastlegen og alle trenger at fastlegen har arbeidsforhold som gjør det mulig å være til stede for pasientene sine. Fastleger må ha lønns- og arbeidsvilkår som er levelige, som gjør det attraktivt å arbeide på samme sted i mange år. SV støtter derfor fast offentlig ansettelse av fastleger i kommunen og bedre muligheter for å få gjennomført spesialiseringssløp og videreutdanning for fastlegene i kommunen. Behovet for å utdanne flere leger er presserende og det er på høy tid at man utvider antallet studieplasser for medisin i Norge. Utsiktene for medisinstudium på Gjøvik er derfor en spennende og naturlig videreutvikling av utdanningstilbudet her, som også kan få stor betydning for rekrutteringsmulighetene til kommunens helsearbeid.

Mange vil oppleve psykisk sykdom i løpet av livet, og enda flere vil trenge spesialisert oppfølging og behandling over tid. I kommunen skal man i større og større grad gjennomføre utredning og behandling. Til det trenger vi både hoder og hender. Vi trenger nok helsepersonell med hele, faste stillinger, kurs og videreutdanninger. Samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og kommunen er viktig for å gi gode helhetlige helsetjenester til alle. Gjøvik er foregangskommune innenfor ambulerende tjenester til mennesker som har psykiske lidelser og rusproblemer og høster allerede gode erfaringer. Slike tilbud må videreutvikles og utvides.

Gjøvik SV vil:

- Øke grunnbemanningen i eldreomsorgen.
- Utvikle en heltidskultur i helsetjenesten.
- Slå ring om sykehustilbudet vårt og spesielt tilgangen på akutfunksjonene.
- Opprette flere fastlegehjemler.
- Videreutvikle det vedtatte nye fastlegesenteret.
- Få gjennomført utbygging av omsorgssenter i Snertingdal og flere langtidsplasser i sentrum.
- Styrke forpleiningstjenestene og øke kvaliteten på måltidsproduksjonen innenfor helse og omsorg.
- Arbeide for å få etablert medisinstudium på NTNU i Gjøvik.

Rettferdig fordeling

Vi er inne i en tid med stor økonomisk endring. I mesteparten av det forrige århundret gikk inntektsforskjellene i Norge ned. De siste tiårene har dette snudd og vi er nå inne i dyrtid hvor forskjellene mellom rik og fattig øker mer enn noen gang. Dette gjør seg gjeldende både i arbeidsevne, boevne og livskvalitet. I tider med økte priser, høy inflasjon og et uforutsigbart arbeidsmarked vil prioriteringene være harde og vi kan ikke ta oss råd til alt. SV mener at det er viktig å prioritere bruk av kommunens midler på et inkluderende lokalsamfunn med en aktiv frivillighet og aktivitetstilbud for enslige, barnefamilier og barn i skole sammen med gode, forutsigbare velferdstjenester.

Gjøvik SV vil:

- Sikre en rettferdig fordeling som gir forutsigbare og trygge velferdstjenester.
- Videreutvikle en kommunal boligpolitikk som forebygger utenforskap og ensomhet ved å fortsette den gode jobben som er i gang med prosjekter som leie før eie.
- Arbeide for et godt aktivt sosialt arbeid i alle ledd av de kommunale tjenestene
- Øke støtte til den aktive og mangfoldige frivilligheten i kommunen vår.
- Arbeide for en rettferdig skatte- og avgiftspolitikkk hvor vi i større grad skatter etter evne. Herunder vil vi at det innføres en ordning hvor boligeiere med presset økonomi kan søke om fritak fra eiendomsskatten.

Arbeidsliv og næringspolitikk

SV ønsker å videreutvikle et grønt, inkluderende og rettferdig nærings- og arbeidsliv basert på Den norske modellen med trepartssamarbeidet, full sysselsetting og anstendige arbeidsforhold som gir en lønn å leve av. Som universitetsby nyter vi fordelene av mulighetene til å utvikle næringslivet i nært samarbeid med forskningsmiljøet på NTNU og den lokale industrien i Gjøvik og nabokommunene. Gjøvikregionen har lange og sterke tradisjoner innen landbruk, handel, industri og utdanning. SV vil støtte videreutviklingen innen disse sektorene i forbindelse med det grønne skiftet. Industri og annet næringsliv må ha gode rammebetingelser som stimulerer til det grønne skiftet.

Elektrisitet må regnes som nødvendig infrastruktur, og ikke en vare som skal omsettes på det frie markedet. Vi støtter fagbevegelsens og industriledernes krav om forutsigbare og levedyktige strømpriser. Erfaringer fra klimakriser, pandemi og krig med sviktende avlinger og svikt i forsyninger, viser oss at det er avgjørende viktig å sørge for høyest mulig selvforsyningsgrad. Dette gjelder særlig matvarer, men også andre livsnødvendigheter som medisiner, forbruks- og byggematerialer.

Som EØS-medlem er Norge blitt knyttet til EUs fire «friheter»: fri flyt av arbeid, kapital, varer og tjenester. Dette er med på å gjøre arbeidslivet mer brutalt. Utnytting av utenlandske arbeidere vil få som konsekvens at også norske arbeideres arbeidsforhold blir svekket, av globale konkurransehensyn. Vi vil ha ordnede og anstendige forhold på arbeidsmarkedet, regulert av partene i arbeidslivet. SV vil motarbeide konkurransesetting av velferdsoppgaver til kommersielle interesser. Et godt faglig tilbud krever et tidsperspektiv som kortsiktige anbud ikke kan leve opp til. Konkurransetsatte tilbud skal drives med overskudd til eiere og aksjonærer, og det må de ansatte betale for med dårligere lønns- og pensjonsvilkår.

Fra 1. januar 2023 sier Arbeidsmiljøloven at en arbeidstaker hovedsakelig skal ansettes på heltid, og at unntak fra dette skal dokumentere behovet for deltidsansettelse. Dette er en stor seier særlig for kvinner i omsorgsykker. SV vil være pådrivere for at denne viktige lovendringen blir fulgt opp i praksis og at utlysning av små stillingsbrøker avsluttes. Erfaringer fra klimakriser, pandemi og krig med sviktende avlinger og svikt i forsyninger, viser oss at det er avgjørende viktig å sørge for høyest mulig selvforsyningsgrad, særlig av matvarer, men også andre livsnødvendigheter som medisiner, forbruks- og byggematerialer til ethvert nødvendig formål med mer.

Gjøvik SV vil:

- Arbeide for flere heltidsstillinger.
- Øke antallet lærlinger i kommunal virksomhet.
- Redusere bruken av anbud og bruke bemanningsbyråer bare i unntakstilfeller.
- Støtte utvikling og forskning som stimulerer til det grønne skiftet.
- Opprettholde og videreutvikle Gjøviks posisjon som en av Innlandets viktigste landbrukskommuner.
- Styrke selvforsyningsgraden og beredskapen for fremtidige krisesituasjoner.

Integrering og inkludering

Vi i SV er opptatt av at alle som kommer til Gjøvik skal føle seg inkludert i samfunnslivet. Alle skal føle seg velkommen og ha mest mulig likeverdige muligheter til å være en del av lokalsamfunnet vårt her – uavhengig av faktorer som kjønn, etnisitet, livssyn, seksuell legning og funksjonsnedsettelse. For oss i SV er det en selvfølge at Gjøvik kommune skal bosette flere flyktninger. Gjøvik kommune må også i fortsettelsen ta sin del av det nasjonale ansvaret for å hjelpe krigsflyktninger fra Ukraina. Solidariteten med ukrainerne må imidlertid aldri gå på bekostning av flykninger som har rømt fra krig og undertrykkelse i andre land.

Vår region er avhengig av innvandring for å dekke behovet for arbeidstakere, særlig innenfor pleie og omsorg. Det er derfor viktig at vi sikrer integreringstiltak både når det gjelder samfunn, arbeid og skole. SV vil jobbe for å sikre god språkopplæring og kvalifisering til arbeid. SV vil jobbe for at Gjøvik i størst mulig grad skal være et åpent, fordomsfritt og mangfoldig samfunn. Der vi har felles respekt for alle som bosetter seg her uavhengig hvor de kommer fra og hvilken hudfarge de har. Gjøvik SV vil jobbe for et samfunn uten rasisme, fremmedfrykt og diskriminering.

Gjøvik SV vil:

- Jobbe for en god integreringsprosess der folk som kommer til Gjøvik kommer raskt i gang med språkopplæring, jobbtrening og/eller utdanning.
- Styrke det flerkulturelle rådet, samt å øke støtten til frivillige organisasjoner som arbeider for inkludering.
- Bevare og videreutvikle tiltak som skal få innvandrerkvinner ut i arbeidslivet, herunder Jobbsjansen og Globus kafe.
- Aktivt arbeide for at vårt lokalsamfunn skal være fritt for rasisme og fremmedfrykt.
- Øke antallet flyktninger som kommunen tar imot.
- Stille krav som sikrer universell utforming som gjør kommunen og samfunnet her mest mulig universelt tilgjengelig.

Kultur, idrett og friluftsliv

SVs idealkommune sikrer god tilgang på kultur og idrettstilbud til innbyggere i ulike aldre, uavhengig av sosial status og økonomisk situasjon. Et bredt kultur- og idrettstilbud er et viktig bidrag til meningsfylt tilværelse for alle. Vi vil derfor styrke Gjøviks posisjon som musikkby og videreutvikle breddetilbudene i idretten.

Bibliotekene er en viktig kilde til kunnskap og kulturopplevelser, og samtidig en svært viktig møteplass som vi må støtte opp om. Gjøvik Kino er en bærebjelke i kulturtilbudet for byen og regionen. Gjøvik Gård er en grønn kulturperle midt i Gjøvik sentrum, og skal forbli et sted hvor kulturinteresserte i alle aldre kan møtes for ulike kunst- og kulturarrangementer. Gjøvik byr på rike muligheter til friluftsliv og naturopplevelser. Allemannsretten, at alle har fri adgang til naturen, er grunnmuren for norsk friluftsliv.

Gjøvik SV vil:

- Styrke tilbudet av opplæring og utøvelse av ulike typer musikk, dans, sang og teater i hele kommunen.
- Bygge et offentlig eid kulturhus som er tilpasset de behovene kulturlivet og befolkningen har, de økonomiske forutsetningene har og med en lokalisering som skaper lavest mulig transportbehov.
- Tilby kulturarenaer leiepriser i kommune anlegg som gjør det mulig for flest mulig å benytte seg av dem.
- Sikre idrettslag bedre støtteordninger og rimeligere lokalleie.
- Videreføre og videreutvikle kulturskoletilbudene.
- Arbeide for at flere idretts- og kulturarrangementer blir lagt til Gjøvik.
- Øke bevilgningene til bibliotektenester og Gjøvik Litteraturhus.
- Bevare Gjøvik Kino som en kommunalt eid og drevet kino med et bredt tilbud av filmer.
- Styrke allemannsretten og legge til rette for innbyggernes ferdsl på naturens premisser og friluftsliv.
- Sikre allmennheten god tilgang på friområder på og ved Hovdetoppen og andre steder i kommunen.
- Motarbeide utvidet adgang til motorferdsel i utmark.